

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHOLD

Statskyrkje eller sekterisme / Rom 1,26f - kommentarer til Sandvei og Lærenemnda / Fra bokfronten / Fra bispedømmerådene og Kirke-departementet

SØNDAGSTEKSTEN

8. søndag etter pinse – Sjur Isaksen

9. søndag etter pinse – Astrid Sætrang Morvik

10. søndag etter pinse – Kurt Hjemdal

11. søndag etter pinse – Ernst-Modest Herdieckerhoff

det er vanskeleg å godta ein strategi som så utildekt gjer frykta til sitt våpen

Statskyrkje eller sekterisme

Det breie, folkelege engasjementet har latt vente på seg i kjølvatnet av Gjønnestutvalet. Men no har sentrale aktørar kome sterkt på bana gjennom "Forum for statskirken". Det er grunn til å tru at denne aksjonen vil få god

oppslutning, ikkje minst sidan faneberarane så ope spelar på frykta for at å oppheve statskyrkja vil vere jamgodt med å ta kyrkja frå folket og heilprivatisere religionsutøvinga. Viss dei aktive i kyrkja, den såkalla menighetskjernen

får styringa, vil mørket for alvor senke seg og kyrkja vil bli gjort om til eit A-lag og eit B-lag, heiter det.

At den viktige debatten om kyrkjeordninga får ny næring kan ingen vere lei seg for, men det er vanskeleg å godta ein strategi som så utildekt gjer frykta til sitt våpen. Eg undrast på kva det gjer med dei mange trufaste i kyrkje-lydane, når dei møter mistenkjeleggjering av dette slaget igjen og igjen. At dei slett ikkje kjenner seg igjen i biletet er i alle fall klart. Det er i det heile tatt vanskeleg å gå med på at sekterismen er det uunngåelege alternativet til statskyrkjeordninga.

Kyrkjeminister Trond Giske har invitert til eit omfattande gruppearbeid om tilhøvet mellom stat og kyrkje. Skal dette arbeidet bli konstruktivt, må gruppedeltakarane nærme seg dei store spørsmåla med ei anna innstilling enn dette initiativet røper. Trass usemje om løysingane må vi ha tru på at også meiningsmotstandarar ynskjer ei open og inkluderande kyrkje, med dåpen og trua som kriterium for medlemskap og tilknytning. Endringar vil måtte kome, for det er umuleg i lengda å neglisjere den nye situasjonen som er oppstått med avviklinga av einskapsamfunnet. Det duger dårleg å halde fram med å bruke statsmakta til å sikre kyrkjeleg breidde og representativitet på alle plan. Kyrkja må finne sin plass i det moderne samfunnet på eigne premissar og seie farvel til rolla som statleg religionsvesen.

Det er nærliggjande å tenkje at det er koblinga mellom statskyrkjedebatt og homofildebatt som gjer at mange vil tvihalde på statskyrkja, fordi ein fryktar at dei konservative kreftene vil overta makta. No viser det seg at samansetjinga av dei nye bispedømeråda truleg tek lufta ut av den ballongen. Sjølv om mykje kan seiast om ufullkomne ordningar for demokrati i kyrkja, ser det ut til at det nye kyrkjemøtet slett ikkje blir ein eksklusiv samlingsstad for mørkemenn.

Motsatsen til frykt er tillit. Tillit er eit honnørord så vel i forholdet mellom menneske som mellom menneske og Gud. Det er svært stor skilnad på ei avgjerd teken etter ein prosess prega av frykt og ein som er prega av frykt.

Det store spørsmålet akkurat no er om vi som utgjer kyrkja i denne brytingstida har tru på at det er muleg å kome fram til gode, konstruktive løysingar på vanskelege spørsmål. Greier vi å halde fast på at det er noko djupare, større og sterkare som held oss saman, enn semje i store og små saker? Eg likar å tenkje meg kyrkja som ei øvingsbane for å lære å leve i lag i einskap trass usemje. Ikkje semje, men einskap var det Jesus ba om for sine vener i si øvsteprestelege bøn, og det var kjærleiken mellom dei truande som drog nye til fellesskapet i oldkyrkja.

Det er å vone at ikkje "Forum for statskirken" eller liknande initiativ må få nøre opp om polariseringa i kyrkja i dei viktige samtalanene som skal først denne hausten og det påfølgjande året. La oss prøve å sjå kva som samlar oss *før* vi tek sverdet opp av slira. Vi må minne kvarandre om at vi trass all usemje høyrer saman i ein forpliktande fellesskap, der vi skuldar kvarandre sanning og ærlegdom, kombinert med tydeleg og rettlinja kommunikasjon.

det nye kyrkjemøtet blir slett ikkje ein eksklusiv samlingsstad for mørkemenn

JAN OTTO MYRSETH
jom@ringerike.kirken.no

Rom 1,26f – kommentarer til Sandvei og Lærenemnda

AV INGE WESTLY

Den norske kirkes lærenemnd har avgitt sin uttalelse. Med fornyet styrke hevder noen at Skriften og deriblant teksten i Rom 1,26 taler entydig mot alle former for homofilt samliv, også mot det vi i dag forbinder med forpliktende partnerskap. Både av hensyn til skrifttroskapen og de menneskene som berøres spesielt, er det avgjørende for kirken å arbeide samvittighetsfullt for å finne ut hva teksten *sier* og *ikke sier*. I det lange løp trues respekten for Skriften like mye av at den uberettiget blir tillagt betydninger, som av det motsatte.

Jeg har i to tidligere innlegg i LK 15/05 og 20/05 redegjort for en forståelse av Rom 1,26f hvor henvisningen til det tøylessøse begjær i sammenhengen viser at Paulus sikter til hedningenes homoseksualitet som uttrykk for et promiskuøst, tøylessøst liv utenfor Kristus. I LK 1/06 følger Bjørn Helge Sandvei opp sitt innlegg fra LK 17/05 og fremmer nye motargumenter som bør få svar. Det har beklageligvis gått lang tid siden Sandveis siste bidrag, og situasjonen ikke tillater noe detaljert motinnlegg. Jeg vil imidlertid avrunde debatten fra min side med å imøtegå noen hovedpunkter samtidig som jeg kommenterer relaterte punkter i Lærenemndas redegjørelse til teksten.

Lærenemnda og begjæret

Mye tyder på at de bibelteologiske samtaler i Lærenemnda ikke har fokusert mest på tolkningen av den enkelte tekst, men på en vekting av bibelske tekster og motiver mot hverandre. Dermed er flere nyere arbeid som fremhever *begjæret* som hovedfokus i Rom 1,18ff, viet liten oppmerksomhet; jf den tidligere siterte Fredrickson, Dale B. Martin (i *Biblical Interpretation* 3:1995), Jorunn Økland og Moxnes (Begge i *Naturlig Sex*, Oslo 2002). Holdbarhetstiden for nemndas eksegetiske drøfting av teksten kan dermed bli begrenset. Men siden vi har hatt en debatt om det tøylessøse begjæret i det hele tatt spiller en rolle i tekstsammenhengen, er det interessant å se at nemnda viser til dette når de sier at Paulus i likhet med samtidige jødiske forfattere som Filon og Josefus, *vurderte de homoseksuelle handlinger som utslag av et sterkere lidenskapelig begjær enn heteroseksuelle handlinger* (s. 58). Man sier også at teksten terminologisk henspiller delvis til en stoisk filosofi som understreker det ødeleggende og skammelige ved å gi etter for begjæret. Man ser imidlertid bort fra den praktiske betydningen av dette perspektivet ved å sette *jødisk* opp mot *stoisk* og si at *nærheten til jødiske og gammeltestamentlige tekster er enda*

lettere. På denne måten velger Lærenemnda det ordningsteologiske perspektivet som overordnet for sin tolkning, samtidig som *begjæret* ikke spiller noen rolle som integrert del av helheten. Det problematiske ved en slik tolkning er at viktige motiv i teksten ikke kommer til sin rett, og at man overser hvordan de stoiske motivene hos Paulus slett *ikke* føyer seg inn i en spesifikt *stoisk* men et *jødisk*, *apokalyptisk* verdensbilde. Det innebærer at det *ikke* er det emosjonelle begjær som har interesse som sådan, men begjæret forstått som uttrykk for syndens makt som råder over mennesket i den gamle eon - dvs i livet *før* omvendelse og dåp. Med eksempler fra heden-skapet viser Paulus hvordan mennesket utenfor Kristus, overlatt til grunnkreftene i seg selv, drives av begjæret til synd og død.

Hva teksten sier og ikke - Paulus og samtiden

Både Sandvei og representantene Baasland og Ådna i Lærenemnda (s. 66ff), legger frem eksempler fra Paulus samtid som skal vise at kjennskapet til en fastlagt homofil legning og stabile homofile forhold fantes den gang som nå. Et nytt argument i Sandveis siste innlegg gjelder omtalen av den kvinnelige homoseksualiteten. Med henvisning til Bernadette J. Brootens arbeid *Love between women, Early Christian Responses to Female Homoeroticism* (Chicago/London 1996) hevder han at *svært lite av dette materialet* (som omhandler kvinnelig homoseksualitet) *kan sies å komme inn under karakteristikken "promiskuøs homofil seksualitet"*. *Tvert imot tegnes det et ganske entydig bilde av kvinner som lever i eller ønsker å etablere trofaste lesbiske samlivsforhold*. Nok en gang stiller jeg meg undrende til Sandveis kildebruk. Brooten viser fremfor alt at forholdet mellom aktive og passive (kjønns-) roller, er avgjørende i den romerske avvisningen av kvinnelig homoseksualitet. I tillegg forsøker hun å vise at flere kilder direkte eller indirekte avdekker kjennskap til hva hun betegner som en langvarig eller kontinuerlig homoerotisk orientering. Uansett sier hun at det dominerende bilde av kvinnelig homoseksualitet (tegnet av menn) var forbundet med et overdrevet og tøylessøst begjær: *Monstous, lawless, licentious (tøylessøs), unnatural, and shameful - with these terms male*

authors throughout the Roman Empire expressed their disgust for sexual love between women (s. 29). Hun peker på hvordan det unormalt sterke begjæret inngår i kildenes omtale av den problematiske kvinnelige homoseksualiteten (se s. 50, 122f, 136f, 139, 146, 168, 170). Jeg kan ikke se annet enn at Sandveis anvendelse er uforenlig med Brootens tekst.

Sandvei vil i likhet med Baasland/Ådna underbygge teorien om at kjennskapet til en fastlagt legning og stabile homofile relasjoner ligger implisitt i Paulus' utsagn i Rom 1. Om vi tar for gitt at noen antikke tekster kjenner til homofili i slike former, blir spørsmålet like fullt om disse fenomenene preger helhetsforståelsen hos Paulus. Vissheten om at Paulus er en vel orientert teolog, gir ikke dekning for påstanden om at Paulus, som om han bedrev en moderne, finmasket etisk læreutredning, har alle forekommende former av homoseksualitet for øye! Mer sannsynlig er det at han på samme måten som Filon og Josefus, tolker den homoseksuelle aktiviteten som uttrykk for det lidenskapelige, tøylessøse begjær. Han kan for den saks skyld ha hørt om ulike varianter av slike relasjoner uten at det preger den helhetsforståelsen som han deler med dominerende miljø i sin samtid. Vi skal ikke gå lenger enn til vår egen hjemlige debatt for å finne teologer som på tross av vår tids veldokumenterte mangfold mener homofili i dag generelt må forstås som *programmatisk promiskuøs* (Alfsvåg LK18/05). Problemet med en tolkning som vil tillegge Paulus en bevissthet om ikke-promiskuøs homoseksualitet, blir desto større idet den kommer i konflikt med romerbrevstekstens ordlyd:

Homoseksualiteten og det tøylessøse begjær

I mine foregående innlegg har jeg vist til hvordan begrepene *sitt hjertes begjær* (v. 24), *vanærende lidenskaper* (v. 26), og menn som *brente i begjær* (v. 27) inngår i en beskrivelse av en driftstilstand hvor syndens makt (gjennom begjæret) har tatt kontroll over mennesket. Lærenemnda lar ikke disse motivene få praktisk betydning for den helhetlige tolkning av teksten. Sandveis to innlegg avdekker en betydelig ambivalens i forhold til tekstens omtale av det promiskuøse eller tøylessøse

begjæret. I første innlegg ser han et problem allerede knyttet til valg av terminologi ved bruk av begrepet *promiskuøs*, fokuseringen på dette karakteriseres som *anakronistisk*, tempusformene av verbene i avsnittet motbeviser at teksten skulle ha til hensikt å gi en nærmest sosiologisk beskrivelse av det tøylessøse seksuallivet til visse mennesker i samtiden, osv. Når jeg problematiserer ulike punkter i dette, sier han i LK 1/06 at det fra min side er en *ren feiltolkning* ... å påstå at jeg skulle avvise at teksten slik sett også forteller ganske mye om forholdene i Paulus' samtid, blant annet om en "tøylessøs" eller "promiskuøs" seksualmoral. Med dette må vi om ikke annet konstatere at begrepene *promiskuøs* eller *tøylessøs* ikke lenger er et problem. Derimot må vi forstå ham dit hen at Paulus refererer til en slik utsvevende seksualitet ved omtalen av homoseksualiteten. Spørsmålet er om disse begrepene som han sier, *treffer tekstens primære anliggende*. Det fører debatten inn på et mer konstruktivt spor. For Sandvei er tekstens primære anliggende å *eksemplifisere* følgene på det 'horisontale' plan av den grunnskade på den 'vertikale' relasjonen Gud-menneske som alle mennesker deler. Han viser i den forbindelse til at tempusformene *fokuserer på det prinsipielle anliggende i resonnementet*. Dette er ikke galt. Men som beskrivelse av tekstens anliggende, er dette utilstrekkelig. Som jeg har pekt på ovenfor, vil en tolkning som ikke fanger beskrivelsen av syndens og ugudelighetens makt gjennom *begjæret*, ikke fungere som et dekkende helhetsperspektiv på teksten.

Som man roper i skogen får man svar, heter det. Går man til teksten med en forventning om at Paulus skal si noe prinsipielt om homofili, faller uttrykket *etter naturen* i øynene og blir uvilkårlig oppfattet som et hovedbegrep i teksten. Går man til teksten med forventning om at Paulus vil si noe om menneskets situasjon før/utenfor Kristus, blir hovedfokus beskrivelsen av hvordan syndens makt gjennom *begjæret* har tatt kontroll over mennesket. Uttrykket *etter naturen* må ses i lys av dette, og av talen om hedningene som trosser den naturlige Guds-/lovåpenbaring (1,19f.28). Hvilket helhetsperspektiv man inntar, får avgjørende følger for forståelsen av teksten, også inn mot dagens situasjon.

Til avslutning

Tatt i betraktning den vekt Rom 1,26f har fått i den teologiske diskusjonen om homofili, er det påfallende at debatten i så liten grad knytter seg til eksegetiske problemstillinger og nyere materiale som foreligger i den sammenheng. Desto mer setter jeg pris på Sandveis vilje til å ta diskusjonen opp, og til å gi andre muligheten til å prøve argumenter i en offentlig diskurs. Verken Sandveis eller og Lærenemndas bidrag lykkes imidlertid i å se uttrykk i teksten som omtaler det tøylessøse begjær, som en integrert del av helheten. Jeg mener debatten har avdekket svakhetene i en ensidig ordningsteologisk tolkning av Rom 1,26f, styrket antagelsen om at den omtaler en tøylessøs, *promiskuøs* homoseksualitet, og stadfestet at det er uholdbart å legge den til grunn ved avvisning av enhver form for homofilt samliv i vår tid.

FRA BOKFRONTEN

Erik Bjerager:

Gud bevare Danmark!

Gyldendal, 2006

Dronning Margrethe avslutter sin årlige nytt-årstale med ordene: "Gud bevare Danmark!" Erik Bjerager ønsker med sin bok å vise at det ligger realiteter bak en slik tradisjon. Han vil at denne arv skal holdes ved like, om enn i revidert versjon tilpasset vår tid, skjønt hva denne revisjon skal innebære blir ikke helt klart.

Bjerager er redaktør i den utmerkede avis, Kristeligt Dagblad, som regelmessig analyserer kirke- og samfunnsliv hos vårt broderfolk i sør. Fra sin redaktørkrakk har han overblikk over utviklingstrekk i det danske samfunn, og gode forutsetninger for å skrive en leseverdige bok om forholdet mellom kristendommen, Folkekirken og det danske folk.

Bjeragers agenda er kort fortalt å bevare Danmark som et kristent land: *"Danmark er ikke kristent i snæver forstand, for ret beset kan kun et menneske være kristent. Men kultur er dybt preget af religion, og fordi religion og kultur ikke kan adskilles, har ethvert land en religiøs identitet. Også Danmark."* Og slik konkluderer han på bokens siste side: *"Forbindelsen mellem stat og kirke bør opretholdes, men med væsentlige lovgivningsmessige justeringer. Det skal ske for kirkens skyld. Men det skal i høj grad også ske for statens skyld. Navlestrengen til kristendommen må staten ikke skære over."*

Over drøye to hundre sider viser Bjerager hvordan kristendommen på avgjørende måte har formet Danmark. Kristendommen er det skjulte mønster som ligger til grunn for Europas, og dermed også Danmarks menneskesyn og verdier, nasjonens flagg og symboler, bestemmelsene om helligdager og åpningstider, landets litteratur og sanger, samt skole- og helsevesen. Alt dette er umistelige goder som må vernes, for de er truet.

Bjerager deler nemlig ikke den naive tro på danskernes kristne gehalt innerst inne, som biskop Jan Lindhardt er overbevist om i sin nylig utgitte bok "Folkekirke?" (Se anmeldelse her i bladet, nr. 2, 2006). Bjerager tror sekulariseringen reelt har utvannet den kristelige gehalt i folket; men ikke så mye at det blir meningsløst å snakke om Danmark som et kristent land.

Gjennom hele boka polemiserer Bjerager mot den aggressive sekularisme som vil fremme såkalt nøytralitet, men som ender opp med avkristning - og dermed også avhumanisering av kulturen. Det må ikke bli den kliniske, franske atskillelse mellom religion og samfunn som får danne skole i det øvrige Europa, skjønt debatten rundt EUs grunnlov endte som kjent med at det franske syn seiret:

Verken Gud, kirke eller kristendom ble nevnt i preambelen. I stedet endte man opp med den etter - Bjeragers oppfatning - intetsigende formulering: "Europas kulturelle, religiøse og humanistiske arv". Bjerager har derimot sans for den type løsning av forholdet stat/religion som de fleste europeiske nasjonalstater har valgt, og som i større eller mindre grad - om enn på høyst ulike vis - favoriserer religiøse samfunn, og da gjerne helst kristne, men uten å undertrykke andres friheter.

For samfunnets skyld må man bevare båndene til kristendommen. Men hva dette betyr mer konkret, står for meg som noe uklart. Ønsker Bjerager egentlig å beholde statskirkeordningen, eller vil han revidere den, og i så fall til hva? Boken inneholder mange kritiske utfall mot dagens danske kirkeordning, først og fremst fordi den ikke tillater kirken å sette grenser for den totale religiøse åpenhet. Dansk Høyesterett har avvist at man kan stille noen som helst krav om religiøs overbevisning hos medlemmer av menighetsrådene, slik at et medlem offentlig kan forkynne reinkarnasjon, og anse en slik tro som forenlig med kristen-

dom. Dette synes Bjerager er uholdbart. Like håpløst er det at nevnte biskop Jan Lindhard Grosbøll som hevder at han ikke tror på Gud. En slik kirke makter ikke å påvirke folket, for den har ikke noe på hjertet. Kirken skal definitivt være til stede i det offentlige liv; men den må ha et kristent budskap, og ikke bare propagandere åpenhet og frihet.

Bjeragers bok engasjerer, og den anbefales. Kjedelig lesning er dette ikke. På dansk vis er den relativt polemisk i tonen, men uten at den vipper over i usakligheter. Boka kommer betimelig i forhold til debatten om stat og kirke her hos oss. Men nettopp av den grunn ville det ha vært interessant om Bjerager i større grad kunne ha tegnet ut den kirkeordning han ser for seg, der den nåværende statskirkelige fasong skal avløses, men uten at statens navlestreng til kristendommen (ikke omvendt - NB!) kappes. Det er trolig flere enn meg som har interesse av å vite mer om en slik løsning, og som med takk hadde tatt i mot noen alternative modeller.

Halvor Nordhaug

Landskonferanse for prester i helsesektoren 2006, Hamar 18. - 20. oktober

Sykehusprestene i Sykehuset Innlandet og Riisby/Engen i samarbeid med PF arrangerer årets Landskonferanse for prester i helsesektoren.

Tema: Bruk av ritualer/ ritualisering i helsesektoren

Foredragsholdere og bidragsytere:

Professor dr. theol Trond Skard Dokka, pilegrimsprest Arne Bakken, forskningssjef dr. philos. Hans Stifoss-Hanssen, bymisjonsprest Kari Veiteberg, forfatter Levi Henriksen.

Sted: First Hotel Victoria Hamar

Oppholdsutgifter: kr. 2309. Overnatting to døgn i enkeltrom m/fullpensjon
Kr.158 tillegg for lunsj avreisedagen. Pris for dagpakke: kr. 329 pr. dag, pluss evt. middag.

Konferanseavgift. Kr. 1800

Påmelding: Vil skje på eget skjema. Frist 25. aug.

Fullstendig program m/påmeldingsskjema og opplysninger om konferansen fås hos:
Servicekontoret Sykehuset Innlandet, tlf. 815 20010
e-post: servicekontoret@sykehuset-innlandet.no

Se også Inter Collegas 3/4 2006 og PF sine hjemmesider pf.no

SØNDAGSTEKSTEN

Sjur Isaksen, Astrid Sætrang Morvik, Kurt Hjemdal og Ernst-Modest Herdieckerhoff

8.søndag etter pinse

30. juli 2006

Matt 10,28-31

Jes 49,13-16; 2.Tess 3,6-12

Alkeunger til jorden

Hvert år hekker tusenvis av sjøfugl i Mostad-fjellet på Værøy i Lofoten. Det er lite med spurv, men til gjengjeld lunde, lomvi og alke. På en bestemt tid hvert år, når de små alkeungene har vokst seg litt større, slipper de seg ut fra hekkplassene oppe i fjellsida og legger ut på sitt første flyvetokt. Målet er å lande på vannet i vika, 300 meter nedenfor. Der er de trygge. Da må de klare å fly over husene i den nå fraflyttede Mostadgrenda. Det er en stor kraftanstrengelse og et syn uten like. Små og lite flyvedyktige fjærdotter kommer på skrå som prosjektiler ned mot vannet. Mange når fram. Men mange ender også sin ferd i fjæra eller på grassletta innenfor, utsatt for katt og rovfugl eller sultedød. I gamle dager løp ungene i grenda skytteltrafikk med små alkeunger ned i fjæra for å hjelpe dem ut på denne dagen. Men mange alkeunger falt til jorden. Slik er det bare. Og Gud vet visst om det.

Every grain of sand (Bob Dylan, 1981)

In the time of my confession, in the hour of my deepest need
When the pool of tears beneath my feet flood
every newborn seed

There's a dyin' voice within me reaching out
somewhere,
Toiling in the danger and in the morals of
despair.

Don't have the inclination to look back on any
mistake,
Like Cain, I now behold this chain of events
that I must break.
In the fury of the moment I can see the
Master's hand
In every leaf that trembles, in every grain of
sand.

Oh, the flowers of indulgence and the weeds of
yesteryear,
Like criminals, they have choked the breath of
conscience and good cheer.
The sun beat down upon the steps of time to
light the way
To ease the pain of idleness and the memory of
decay.

I gaze into the doorway of temptation's angry
flame
And every time I pass that way I always hear
my name.
Then onward in my journey I come to under-
stand
That every hair is numbered like every grain of
sand.

I have gone from rags to riches in the sorrow of the night
 In the violence of a summer's dream, in the chill of a wintry light,
 In the bitter dance of loneliness fading into space,
 In the broken mirror of innocence on each forgotten face.

I hear the ancient footsteps like the motion of the sea
 Sometimes I turn, there's someone there, other times it's only me.
 I am hanging in the balance of the reality of man
 Like every sparrow falling, like every grain of sand.

Tekst og budskap

Vår tekst er plassert inn i Jesu utsendelsestale til disiplene (10,5-42) Jesus gir instruksjoner om hvordan de skal forholde seg til mottakelse og avvising. Fra v.16 dreier det seg om å forberede disiplene på forfølgelse. Nettopp forfølgelsen (en realitet som er blitt enda tydeligere når evangeliet forfattes en gang etter år 70) er bakgrunnsteppet for vår tekst. Siktemålet er å styrke disiplenes mot, ved å forsikre dem om Herrens makt og omsorg.

v.28. Jesus sier ikke at det ikke finnes farer. Tvert imot. Liksom sykdom, legemlig død og spurver som faller til jorden, er en del av livets grunnbetingelser, slik er også forfølgelse og motstand en del av disippelskapets grunnbetingelser. Det er nok av realiteter som er egnet til å framkalle frykt. Men disse realitetene, selv martyriet, blekner mot den mulighet å skulle bli forkastet av Gud. Derfor er det dypest sett bare Gud det er verdt å frykte, liksom det dypest sett bare er Gud det er verd å overgi seg til. Denne tilsynelatende selvmotsigelsen, som vi også kjenner fra Luthers katekismeforklaringer, er tekstens største tolkningsutfordring. Vår tradisjonelle forståelse av fryktens objekt som noe lunefullt og farlig passer ikke her. Bildet av en lunefull og farlig Gud mangler feste i Det nye testamentet. Gud er til å stole på. Gud er kjærlighet. Hva er da vitsen med gudsfrykt? Ekte gudsfrykt oppstår der Hellighet kommer nær. Den Hellige er for de troende han som *kunne* ødelegge både

sjel og legeme i helvete, *men som ikke gjør det*. I stedet blir han selv "ødelagt". Han som selv overgir seg til Gud på korset, er verdig vår overgivelse.

29-31. Er det trøstefullt at Gud vet om alle fugler små de er? Er det godt å vite at Gud holder regnskap over hårvekten, enten den er fyldig eller tynn? Det er kanskje ikke slik at Guds aritmetikk (fra grunnteksten) er et poeng i seg selv. Men det er poeng at Gud ser og kjenner sin skapning fra mikro- til makronivå. Nettopp troen på en Gud som ser meg og kjenner meg, er en tro som svarer til et grunnleggende eksistensielt behov i vår kultur, nemlig behovet for å bli verdsatt og "registrert" som individ. Det finnes en "kode" som er bare min, og Gud kjenner den koden. Gud vet min DNA. Og når Gud ser meg, så ser Gud meg med Kristi øyne.

Teksten har ofte blitt trukket inn i diskusjoner om Guds forsyn, Guds medvirkning i det som er vondt og Guds eventuelle abdisering fra makten. Spurver faller til jorda. Det finnes ondskap. Disipler møter motstand og forfølgelse. Og Gud vet det. Teksten drar oss ikke inn i løsningsforslag. Men det samlede skriftvitnesbyrd sier klart nok 3 ting:

1. Det finnes ikke en uavvendelig skjebne i menneskets liv. Det finnes noen grunnbetingelser, blant annet aldring og død. Men det *må* ikke gå verken sånn eller slik.
2. Gud er ikke en ond aktør. Gud er til å stole på. Gud er kjærlighet.
3. Gud har ikke forlatt sitt skaperverk. Kristus er sendt for å søke det som er fortapt, gjenopprette det som er ødelagt.

Prekenskisser

1. Frykt ikke (alle englers yndlingsuttrykk!)
 - Spurver faller til jorden, fly faller til jorden, vonde ting skjer. Hvert eneste menneske i kirkebenken sitter med sin egen frykt. Sånn er det.
 - Gud kjenner vår frykt og gjør vår lidelse til sin. Den hellige Gud abdiserer ikke, men hengir seg til oss i gjenoppbyggende kjærlighet.
 - Gud leder gjennom og ikke utenom. Hvert steg på veien er du kjent og elsket av Gud. Frykt ikke!

2. Kjent, verdsatt og elsket av Gud
- i all opplevelse av ensomhet og fremmedhet er du kjent av Gud, ned til det minste hårstrå.
 - i all opplevelse av verdiløshet og mindreverdighet er du verdsatt av Gud. Selv spurvene har jo verdi. Hvor mye mer.....
 - i all opplevelse av manglende egen "elskverdighet" er du elsket av Gud. Han som hengir seg selv til lidelse for din skyld.

Lykke till!

SJUR ISAKSEN

9. søndag etter pinse

6. august 2006

Prekentekst: Matt 7,21-29

Jer 23,16-24; 1 Joh 4,1-6

La evangeliet bli forkynt rent og klart I

Disse sommertekstene! Midt i ferietiden er det sommervikarene som rår, i alle fall i de bispedømmer som fortsatt har råd til det. Det begynner å bli noen år siden jeg gjorde sommer-tjeneste på forblåste nes på Nordlandskysten og langt opp mot fjellet i Gudbrandsdalen, men de falske profeters søndag og dertil hørende tekster, gir fortsatt assosiasjoner til disse sommervikariatene og de ensomme prekenforberedelser. Kollektbønnens "La evangeliet bli forkynt klart og rent," og forbønn III som også inneholder en lignende formulering, har jeg alltid siden, og ikke minst den gang, lest som en advarsel til meg selv: Tenk om det er jeg som forkludrer evangeliet med vanskelige tanker og funderinger. Tenk om jeg står i fare for å bli en falsk profet som bare bringer videre tanker fra mitt eget sinn og ikke fra Gud. Til dere som gjør tjeneste i ferien; jeg håper det følgende kan være til litt hjelp og oppmuntring i prekenforberedelsen. Det er godt dere er der og gjør jobben, for evangeliet skal jo lyde på denne dagen også.

La evangeliet bli forkynt rent og klart II

Ingen er vel klarere og mer kompromissløs enn Jesus er i Bergprekenen, Matt 5-7. Teksten vår er avslutningen på hele prekenen med tilhørende randbemerkning i v. 28f: *Folket var slått av undring, for han lærte dem med myndighet og ikke som deres skrifflærde*, en bemerkning som vel må sies å oppsummere hele Bergprekenen. Også liknelsen om huset bygget på fjell, v. 24-27, må sees som en oppsummering av hele prekenen og gjelder ikke bare advarselen om falske profeter. Ikke desto mindre gir bildet om huset bygget på sand et kraftfullt memento til det som tidligere er sagt: Jesu lære er det man bør bygge livet på om man ønsker å leve. Assosiasjonene går i retning av Moses og hans formaning av folket i forbindelse med pakt-slutningen i Moab, 5 Mos 30,15,19: "Se, i dag har jeg lagt frem for dere livet og det gode og døden og det vonde... velg da livet, så du og din ætt kan få leve!" Jesu undervisning i Bergprekenen har det samme storslåtte og myndige over seg som Mose undervisning i Moab. Også denne gangen står det om liv og død, og valget er fritt.

Det er også verdt å merke seg den lille liknelsen om husbygging som ett av veldig mange slående bilder Jesus bruker i sin undervisning. Nesten hvert poeng i Bergprekenen er illustrert av et bilde, hvorav mange senere er blitt en del av vår dagligtale; eksempelvis å kaste perler for svin, å gi steiner for brød, å kjenne treet på fruktene, å se flisen i sin brors øye osv. Vi predikanter har vi mye å lære av Jesus her. Det er virkelig en kunst å finne bilder fra dagliglivet som kaster lys over vårt åndelige liv.

Så til selve hovedsaken i teksten denne søndagen: Om å kalle Jesus Herre, men likevel bli bortvist v. 21-23. For et klimaks etter en lang og oppbyggelig preken! Hjelper det altså ikke å kalle seg en kristen? Jesus radikaliserer tradisjonen fra de gamle profetene som kaster vrak på en falsk gudsyndkelse og fordømmer urettferdigheten og undertrykkelsen av fattige. Det som avgjør, er om man gjør den himmelske Fars vilje, v.21. Utdrivelse av onde ånder og undergjæringer er ikke kjennetegnet på ekte disipler eller ekte etterfølgelse. Hva er så den himmelske Fars vilje? Hele Bergprekenen er en radikaliserings av Guds lov, og som sådan kan hele Bergprekenen stå som Guds vilje,

men i denne sammenheng vil jeg gripe tilbake til starten, nemlig saligprisningene i kap. 5. Her nevnes hvem som blir salige og som får sin lønn i himmelen - i motsetning til de falske disiplene som Jesus ikke vil kjennes ved. Så gjelder det altså ikke å være en kristen i navnet, men å følge etter Jesus, fullt og helt.

La evangeliet bli forkynt rent og klart III

Disse sommertekster - de er så strenge! Det er et dypt alvor i Jesu forkynnelse. Alvoret er dypt og dirrende hos Jeremia og i Johannes' brev også. Så må det vel også bli en alvorlig preken fra vår side? Det første som møter oss i teksten er *konsekvensene*: Det står om liv og død, om himmel og - tør vi si det - helvete? Bildet Jesus bruker er et hus som raser fordi eieren har vært dum og bygget huset på sandgrunn. Naturkatastrofer som jordskjelv og flom viser hvor solide husene er som vi søker tilflukt i. Som regel er det de fattige som rammes verst, fordi de ikke hadde råd til å bygge solid og fordi de måtte bygge på de dårligste tomtene. Sånn sett kan man spørre seg; handler det om godt eller dårlig utgangspunkt når enden blir god eller dårlig? Som prester møter vi ofte mennesker det ikke har gått så bra for. Mange ganger er det lett å se at fedrenes synder slår barna ut i flere slektsledd. Mange har ikke hatt et eget valg. Livet startet under nullpunktet og fortsettelsen ble deretter. Ja vel, men slik har det vært til alle tider. Også Guds folk i ørkenen hadde et dårlig utgangspunkt. De var et slavefolk, utsatt for stadige overgrep og etnisk rensking. Det er oppløftende å se at Gud velger seg ut dette folket og løfter det opp til en ny start. Valget mellom liv og død blir fritt etter at de først er blitt reddet fra død til liv.

Jesus gjør den samme frelsesgjerningen når han løfter de utslåtte opp. Fra under nullpunktet blir de frelst. Mange utslåtte får helse og verdighet tilbake. Derfra er valget deres: Gå bort og synd ikke mer! Kom og følg meg! Gjør min himmelske Fars vilje.

Domsprofetier har tross alt noe løfterikt over seg: Mennesket stilles til ansvar for egne valg. Det betyr jo at Gud har gitt oss valg. Selv de som har sunket dypt får egne valg. Ingen overlates til skjebnetro og forutbestemthet.

Det andre som møter oss i teksten er dobbelt-moralen og *det religiøse hykleri*. Slik Jesus

ordlegger seg, blir det ikke mulig for oss som predikanter eller tilhørere å si at dette er domsord over falske profeter - og ikke over oss! Riktignok er Johannes opptatt av å advare oss mot falske profeter, men Jesus snur perspektivet slik at det like gjerne kan være jeg som er den falske profeten eller den falske disippelen. Da blir det vanskelig å bruke prekenen til å forsøke å identifisere hvem som kan være typiske falske profeter i dag. Egentlig er det like bra, så slipper vi å gå i den grøfta å sverte meningsmotstandere. I stedet kaller ordene oss til selvransakelse. Jeg har ofte nok stått foran alteret etter prekenen og lest forbønnens ord: "Gi kirken tjenere som både lever og lærer rett," og de har truffet meg i hjertet. Lever jeg rett? Gjør jeg egentlig Guds vilje? Lærer jeg rett? Og om teologien er stuerten nok, er jeg klar nok, er det Guds ord jeg taler, eller blir det mange syner som stammer fra mitt eget sinn? "Hvem har vært med i Herrens råd, så han merket og hørte hans ord? Hvem lyttet til hans ord og adlød det?" Gjorde jeg?

En preken på denne dagen blir kanskje mest til innvortes bruk; først til meg selv. Men når jeg er ferdig med å granske egne motiver, da skal jeg heller ikke være redd for å forkynde rent og klart. Vi skal jo ikke gi menigheten steiner for brød! De er kommet for å få veiledning for livet og troen. Da kan ikke vi bli fāmælte fordi vi er redde for å si noe feil.

Det er dom, og det er lov i teksten i dag. Hva er så evangeliet? Det er jo det som skal forkyndes rent og klart! *Jesus er dagens evangelium*. Han lærte dem med myndighet og tilhørerne var slått av undring. Han fornyet bevisstheten om Guds vilje og vesen i sin samtid. Der han blir hørt, vil han alltid være fornyende. Jesus er ikke redd for å si hva som er godt og ondt, hva som fører til liv og til død. Et veiskilt gir oss klarhet og hjelper oss frem når vi er ute og kjører. Jesus gir oss klarhet og hjelper oss frem når vi er ute å kjøre! Syner og tanker som stammer fra oss selv, gir ikke liv, men Jesus Kristus i kjøtt og blod er blitt redningen for alle som lytter til hans stemme. Prekenen blir nok preget av alvor denne gangen, men evangeliet om Jesus er først og fremst et godt budskap. Om jeg ikke har dekning for å si at jeg alltid lever og lærer rett, så gir Jesus meg den dekningen jeg trenger for

å håpe på himmelen likevel. På *det* punktet skal vi, som Jesus, lære med myndighet.

La evangeliet bli forkynt rent og klart IV

Med bakgrunn i det som er sagt over, må gudstjenesten bli Jesus-fokusert. Velg gjerne salmer som løfter Jesus som frelser frem. NoS 430 inneholder en god bønn for dagen: "Styr oss så vi ikke stevner ut av kurs på egen hånd."

Nattverden er som alltid en mulighet til å ta imot Jesus og samtidig bekjenne at han er kommet i kjøtt og blod, (1 Joh 4,2). NoS 651 dekker dette aspektet samtidig som den også er en bønn om at Guds verk skal skje i og gjennom oss. God søndag!

ASTRID SÆTRANG MORVIK
Kapellan i Lunner

10. søndag etter pinse

13. august 2006

Prekentekst: Luk 12,42-48

Tro forvaltere eller - ?

Inngang:

For en tid tilbake leste jeg en bok av to finske teologer. De hadde vært Maria-søstre i det evangeliske Mariasøsterfellesskap med mutter Basilea Schlink som leder. Det var en interessant, men også uhyggelig beretning om en bevegelse der sterke kvinner hadde plassert seg i en åndelig maktrolle og gjort forholdet til seg selv avgjørende for forholdet til Gud. Uten skrupler krevde de blind lydighet av de som gikk inn i fellesskapet.

Tankene mine gikk til denne boken og det den fortalte da jeg leste denne søndagens tekst. Og jeg ble takknemlig fordi Jesus ikke kaller oss til blind lydighet, men til å være forvaltere, betrodde tjenere som har fått overgitt et

ansvarsområde og der får utfolde de gaver og evner Gud har gitt.

Forvalterbildet taler både om bundethet og frihet. Forvalteren var slave under sin herre, men nøy samtidig en utstrakt frihet til å styre den eiendom og de personer han var satt til å forvalte, hele tiden med regnskapsdagen for øye. En dag ville hans herre komme og kalle ham til regnskap. For den som hadde vært tro med det betrodde var det en god dag som kunne innebære at han fikk enda større ansvar betrodde. Hadde en forvalter derimot vært utro, måtte han regne med at hans utroskap ville få sin fortjente straff.

Det er stort å være Herrens forvalter - og det er ansvarsfullt. Denne søndagens tekst bærer begge sider i seg. Og det er et svik mot teksten om vi underslår alvorret. På den annen side er det fint å få løfte frem storheten og rikdommen i det å være en av Herrens betrodde. Og nettopp evangeliets glede setter fri til en glad forvaltning i troskap mot ham som har kalt oss.

Til teksten:

Teksten er hentet fra Lukas reiseberetning. Jesus underviser disiplene, se v 22, og etter å ha kalt dem til ikke å være bekymret, ikke frykte omstendighetene, lærer han dem hva de skal frykte, eller heller hvem de skal frykte: Han som en dag skal komme igjen i herlighet, og han ber dem holde seg rede til å ta imot ham da. Å være disippel er å leve målrettet og med fremtidshåp. Men øyeblikket og fremtiden henger sammen. Det er i den tro forvaltning i øyeblikket at vi er beredt til å møte ham som kommer.

Teksten har parallell hos Matteus, Matt 24,43-51, og oppfordringen til å våke finner vi også hos Markus, 13,33-37. Begge steder er ordene en del av Jesu store eskatologiske tale, Matt 24-25, Mark 13. Det understreker at rammen for teksten er Jesu gjenkomst.

Rett foran vårt tekstavsnitt har Peter spurt om formaningen til å våke bare gjelder ham og hans meddisipler, eller om den gjelder alle. Jesus svarer på spørsmålet ved å stille et nytt. Som i 13,23-24 snur Jesus spørsmålet til en eksistensiell utfordring og lar dermed lignelsen gjelde enhver som hører den.

Grunnteksten taler om oikonomos - husholderen, den som er satt til å styre huset og de

trellene som tilhører huset. Lignelsens beskrivelse av husholderen som en som er satt over tjenestefolket for å gi dem mat i rette tid, synes å peke i retning av at Jesus her taler om de som er betrodd en lederoppgave. Det samme synes leseteksten fra Apg å gjøre. Her møter vi apostelen Paulus som taler om sin aposteltjeneste i Efesus.

Men gjelder den først lederne, er samtidig alle disipler satt til å holde hus med det Gud har betrodd dem. Og i dagens tekst fra første rekke møter vi lignelsen om de betrodde talenter: En fikk fem, en fikk to og en fikk en talent. Det antyder at lignelsen ikke bare gjelder apostlene eller de som i dag er ledere i kirken, men enhver som har fått noe betrodd, altså alle Jesu disipler. Oppgavene er forskjellige, ansvarsområdene også, men enhver disippel er en forvalter. Og det store spørsmål er: Hvordan forvalter du det du er betrodd og dem du er betrodd ansvar for?

For forvalteren gjelder det å være tro, pistos, og klok, fronimos. Begge ordene møter oss også i lignelsene i Matt 24-25: Kloke jomfruer, 25,2, "Bra, du gode og tro tjener", 25,21-23. Og hos Paulus, 1 Kor 4,2: Av forvaltere kreves det at de viser troskap. Tro og troskap hører sammen. Troen på Jesus viser seg i troskap mot ham og hans vilje. Klok er den som innretter seg etter Jesu ord og lever med regnskapstimen som livshorisont.

Når Jesus taler om troskap retter den seg først mot forvalterens herre, kyrios. Ordet er brukt nøytralt om en hvilken som helst herre, men kan vel neppe ha unngått å vekke assosiasjoner hos tilhørerne i de eldste menigheter i retning av ham som var deres rette herre, den oppstandne Kristus. Men troskapen retter seg også mot forvalterens medtjenere. Det går ikke an å være tro mot herren uten samtidig å ta ansvar overfor medtjenere. I den forbindelse er det interessant at forvalteren er satt til å tjene de andre tjenerne. Han er satt over dem for å sette dem i arbeid, men også for å gi dem deres mat i rette tid. Vi minnes Jesu ord om hvem som er størst i Guds rike, ikke den som lar seg tjene, men den som tjener de andre. Den tro forvalter er kjennetegnet av at han tjener sin herre i møtet med alle de andre som tjener den samme herre.

Jesus priser ham salig eller lykkelig når han er i full gang med utførelsen av oppgaven i det øyeblikk herren kommer. Forventningen om at hans herre kommer, gjør ham ikke passiv, men hjelper ham til å holde ut i oppgaven som er betrodd ham. Og som lønn for sin tro og kloke forvaltning får forvalteren løfte om å bli satt over hele sin herres eiendom.

Den utro forvalter er den som skyver regnskapstimen fra seg og straks herren er ute av syne, opptrer som selveier. Så langt fra å ta ansvar for medtjenere utnytter han og plager dem, og den eiendom han skulle forvalte, bruker han til å tilfredsstille sine egne lyster. Som den rike bonde spiser og drikker han, 12,19. Og som den rike bonde lever han med øyeblikket her og nå som livshorisont uten å tenke på regnskapstimen. For ham blir herrens komme en katastrofe. Han blir hugget ned (dikotomein, egentlig å skjære i to) og må dele skjebne med de vantro eller kanskje heller: med de utro.

Tanken om forskjell i straff finnes bare hos Lukas og utdypes ikke andre steder i NT, men den understreker lignelsens konklusjon: Jo mer en er betrodd, dess større er ansvaret. Det er stort at Herren kaller oss til å forvalte hans gaver både i skapelsens og frelsens sammenheng; her må vel ikke velges, det dreier seg om begge deler. Men det er også alvor forbundet med det. Alle må vi en dag frem for Kristi domstol, 2 Kor 5,10, for å gjøre regnskap for forvaltningen vår.

Til prekenen:

Det er naturlig denne søndag å løfte frem storheten i det at Gud kaller oss til sine medarbeidere, forvaltere. Mange sliter med mindreværdskomplekser og synes ikke de er eller kan noe av betydning. Her er anledning til å understreke hvor stort det er å være menneske skapt av Gud og elsket av Gud: Du vet vel om at du er verdifull...

Mennesket er ikke en tilfeldighet i universet, men en del av Guds store plan for sitt univers. Og det er ikke tilfeldig at den enkelte er utrustet som hun eller han er. Evner og gaver, alt det vi er og har, er en del av Guds gode plan for oss. Vi er betrodd det for å tjene ham med det. Gud kaller oss ikke til i falsk ydmykhet å fornekte det vi kan eller har, men tvert om

til å bruke det til hjelp og velsignelse for andre.

Allerede i skapelsens sammenheng kalles vi til å bruke oss selv, 1 Mos 1,28-29. Og når Gud i Kristus forløser oss, kalles vi til å vandre i de gjerninger han har lagt ferdig for oss, Ef 2,10. I andre halvdel av Efeserbrevet peker Paulus på hvor de ferdige gjerninger ligger. Han taler om livet i menigheten, i samfunnet og arbeidslivet, i hjemmet. Det er i møte med hverdagens utfordringer vi utfolder vår forvaltertjeneste. Alle har vi mennesker i vår nærhet som vi betyr noe for: Ektefelle, barn eller foreldre, kolleger, menighetsfeller, naboer. Gud vil bruke oss i møte med dem til å gi dem deres mat i rette tid. Det har med vår vitnetjeneste å gjøre, men den omfatter hele vårt liv og ikke bare ordene våre. Hva nytter vel ord hvis vårt liv streker over det vi sier?

Er det dåpsforeldre og faddere til stede denne søndagen, er det en god anledning til å understreke hvor viktig det er at de små får sin mat i rette tid. Foreldrene og fadderne har ansvar for at barnet skal få åndelig næring. Men ikke bare de: "Sammen med denne menighet og hele vår kirke...". Altså er vi sammen om ansvaret for å opplære de små i kristendom, så de vet hva troen handler om. Og ikke bare de, men barna, de unge, de voksne, de eldre. Overalt er det mennesker som trenger næring i rett tid. Det mangler så visst ikke på arbeidsoppgaver for forvalterne, men ingen skal bære alle oppgaver. Hver for oss er vi kalt til å gå inn i de oppgaver som ligger like for. Herren kaller oss ikke til regnskap for de oppgaver som ikke er våre, men for dem vi er betrodd. Her får vi enkeltvis og i fellesskap tenke igjennom: Hva og hvor er min oppgave? (Et godt tema til kirkekaffen?)

Utfordringen er: Hva gjør vi med oppgavene? Overser vi dem og lar dem ligge eller går vi inn i dem? I en sterkt individualistisk kultur er det en sterk fristelse til å ha nok med seg selv og sitt eget. Det var ikke Jesu vei og eksempel. "En er død for alle", 2 Kor 5,14. "Mine kjære, har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre." 1 Joh 4,11.

Teksten taler sterkt om den utro forvalters svik. Han er mye betrodd, men så langt fra å se storheten i dette har han nok med seg selv, glemmer sin Herre og sitt ansvar og flykter

inn i øyeblikkets nytelse på medtjenernes bekostning. Han sviker både oppdragsgiveren og oppgaven og de han skulle utføre den overfor. Her er grunn til selvprøvelse: Hva gjør jeg med det Gud har betrodd meg og kalt meg inn i så vel når det gjelder skapelsens som frelsens rikdom? Det har med vårt forbruk å gjøre - av jordens ressurser, av tid og krefter, penger og ting. Det har med evangeliet å gjøre - og formidlingen av det til menneskene omkring oss.

Gud ber oss ikke om det umulige. Det handler om å stille seg til rådighet for ham og gå i hans kraft i det han har lagt ferdig foran oss.

Det går an å sløse bort livet, anledningene, Guds gaver slik at alt er tapt. I dag er det anledning til å vende seg til nådens Gud og finne tilgivelse for utro forvaltning, og fornyes i kallet til å være Guds medarbeider, en tro forvalter.

Forslag til disposisjon:

1. Gud har store tanker om deg
2. I Kristus er du fri til å tjene
3. Fristelsen til å leve for seg selv
4. Gode forvaltere

KURT HJEMDAL

II. søndag etter pinse

20. august 2006

Prekantenkst: Johannes 6, 66-69
Jesaja 5,1-7; Romerne 11,25-32

Dagen:

II. søndag etter pinse er tradisjonell dagen der kirken minnes ødeleggelsen av Jerusalems tempel i året 70 etter Kristus. Samtidig er dette dagen der vi advares mot frafall og forherdelse.

Denne kombinasjonen av temaer er vanskelig, og historien har vist at en skal holde tunga rett i munnen for at en preken ikke skal få et antisemittisk trekk. Det er derfor viktig å ikke bare fokusere på Israel, men mest på vår egen bevisste eller ubevisste - motstand mot Guds vilje. Kollektbønnen peker i denne retningen: "Gi oss å frykte og elske deg, så vi ikke forherder oss og viser fra oss ditt nådige kall". Begge lesetekstene er preget av en stor kjærlighet til Israel. Samtidig bærer både Jesaja og Paulus en stor smerte fordi Guds folk tydeligvis er i utakt Guds vilje. Når det gjelder prekensteksten så settes disiplene inn i en situasjon der de er nødt til å ta en avgjørelse for eller imot Jesus.

Ord:

Mennesker er avhengige av å kommunisere med hverandre. Denne sannheten er langt fra et nytt fenomen. Det har ingen ting med IT-teknikkens tidsalder å gjøre. For ingen kan leve for seg selv, vi trenger kontakt med andre. Det begynner med mor og far. Etter hvert utvides og forandres kretsen av mennesker som vi kommuniserer med. Og hovedmedium er språket. Gjennom ord tar vi kontakt, kan gi hverandre tilbakemeldinger, oppmuntring, beskjeder. Gjennom ord står vi i kontakt med verden rundt oss. Evnen til å kunne kommunisere på en avansert måte er et av de kjennetegn som utgjør forskjellen mellom mennesker og dyr.

Vi bruker ord og vi blir møtt med ord. Ord møter oss alle steder. Det talte ordet møter oss enten direkte i familien, blant venner, kollegaer, andre mennesker; eller indirekte via radio og fjernsyn. Det skrevne ordet gjennom bøker, magasiner, aviser.

I hver stue, fra hvert gatehjørne, i skole, kirke, teater, fra pc-en bombarderes vi nærmest med ord. Men hvor mye verd er ordene som møter oss? Kan vi snakke om inflasjon av ord når de møter oss alle steder og hele tiden?

Ord har makt på godt og vondt. I positiv forstand kan ord: bygge oss opp, dvs. de kan vise omsorg, gi mening, helbrede, fylle oss med godhet, lære oss, formidle nyheter, virke oppvekkende, gi glede, lindre smerte, trøste.

I verste fall kan ord bryte oss ned: de kan såre, skuffe, suge krefter ut av oss, kreve,

presse, ødelegge selvbildet vårt og drepe. Ord kan være overfladiske, meningsløse, bedøvende, manipulerende.

Et godt liv trenger mange gode ord. Det sies at for hver negativ kritikk trenger et menneske ti oppmuntrende ord for at det i lengden ikke skal gå ut over selvbildet.

Sammenheng:

Også denne teksten må forstås ut fra Johannes sitt dualistiske syn på verden som tar utgangspunkt i at verden i seg selv er mørk, fjern fra Gud, fra livet. Men med Jesus kommer Guds lys, med ham kan verden kjenne Guds nærvær, med ham kommer håp, mening og liv (jf. kap.1).

Johannes tar utgangspunkt i tre korte synoptiske fortellinger: avvisningen i synagogen (Mk 6,1-6), Peters bekjennelse (Mk 8,27-30) og Jesu ord om Judas (Mk 8,14). Alt dette vever han inn i en større fortelling, en enhet som blir helt ny. Johannes føler en stor frihet i forhold til den synoptiske tradisjonen, samtidig som det hele viser Johannes sin enorme dramaturgiske kraft.

Bibelordet vårt står i sammenheng med ett av Jesu tegn: Han har gitt mat til 5000, og det skaper glede, begeistring, misforståelser og debatt. Dagen etter holder Jesus en tale om brød, der han tydeliggjør hva som egentlig gir næring til hele mennesket. Han skiller mellom forgjengelig og uforgjengelig brød. Samtalen tilspisser seg da folk spør om å alltid få brød fra himmelen, og Jesus betegner seg selv som livets brød (kap 6,35): Å tro på Guds utsendte gir liv med evighetsperspektiv. Dette blir det protester av: Hvem er han som kan si noe slikt? Som svar gjentar Jesus at han er livets brød (v. 48 og 51). Striden hardner til, og får en første konsekvens. Mange av dem som hittil har støttet Jesus trekker seg nå tilbake. Budskapet blir for radikalt. Jesus er omstridt. Folk rives mellom tradisjonen og det nye. Dette skaper usikkerhet. For mange blir dette for vanskelig å forholde seg til. Sikkerheten og forutsigbarheten i livet er truet.

Jøder, disipler etc.

I forbindelse med brødunderet og talen nevner Johannes flere grupper av mennesker. Det er viktig å få klarhet over hva og hvem han mener:

1. *folkemengden* (v2+5): samling av tilfeldige mennesker.
2. *jødene* (v.41+52): de religiøse lederne.
3. *disiplene* (v.60,61,66): tilhengere i allmenn forstand.
4. *de tolv* (67,70): den nærmeste kretsen rundt Jesus.

Teksten:

Etter at mange tilhengere har vendt ham ryggen, snakker han nå til de mest trofaste. Hva med dere? Vil dere også gå? Men hva er alternativet? Å gå sin vei som tilhengerne gjorde? De falt tilbake - for å bruke Johannes sitt bilde - i mørkets sfære. Det som prologen nevner av Guds gaver som kom med Jesus, sier de fra seg: "liv og lys" (1,4), "rett til å bli Guds barn" (1,12).

Jesu spørsmål tvinger disiplene å ta stilling til ham og det han står for. Peter tar så ordet på vegne av fellesskapet og svarer med en bekjennelse: Bare fra deg kan vi høre ord som gir livet et evighetsperspektiv, bare du kommer fra Gud. Med sin bekjennelse bekrefter Peter det Jesus sier i vers 63: "De ord jeg har talt til dere, er ånd og liv. Peters "du er" korresponderer med Jesu "jeg er". Disiplenes tro svarer på Jesu løfte. Bak dette ligger en erkjennelse av at bare Jesus kan føre menneskene til et liv i Guds lys, til retten å bli kalt "Guds barn". "Vi tror og vet": Peter bruker perfektum. Han snakker om en erkjennelse i fortid som preger livet i nåtid og fremtid. Denne erkjennelsen er en konsekvens av troen, troen som på sin side igjen blir styrket av erkjennelsen.

"Guds hellige" er en uvanlig beskrivelse av Jesus, men er utvilsomt ment som en messiansk tittel.

Lovens sfære, evangeliets sfære:

Fra alle sider er vi omgitt av regler og lover. Arbeidslivet, skolen, venner, familien, og ikke minst banken eller lånekassen møter oss med forventninger og krav. Ofte drar de forskjellige forventningene oss i ulike retninger, av og til rives vi mellom dem. I lovens sfære handler det om å oppfylle kravene. Her spør det ikke hvordan du egentlig har det som menneske midt opp i det hele. Og flere og flere begynner å spørre: Er det dette livet handler om? I lovens sfære følges tradisjonen og moten. Lovens

sfære gir ikke livet mening, gir menneskene ikke håp, ikke fremtid utover døden.

Det er kirkens oppgave å forkynne at livet kan dykke inn i en annen sfære: Guds rike. Her er det evangeliet som gjelder, her forkynnes det håp, her bygges menneskene opp, her blir selvbildet styrket, her får du lov å være Guds barn uten at du møtes med ord som stiller krav, her møter vi Guds ubetingete kjærlighet, her vises det til en ny fremtid.

Kirken har ikke alltid vært like flink til å ta folk med inn i evangeliets sfære. En misforstått tolkning av helliggjørelse har medvirket at nye lover kom istedenfor de gamle. Men den nye moralismen - om det nå kom fra høyre eller venstre side i kirken - har vært like tung å bære, og mange "trakk seg tilbake". Der kirken derimot virkelig forkynner evangeliet og ikke legger nye byrder på folk får evangeliet rom til å skape sin egen sfære. Da vil det vokse frem frukt av kjærlighet. Livets ord vil bli hørbart, synlig og til å ta og føle på, og forkynnelsen vil oppleves som frigjørende, relevant og - i ordets beste mening - oppbyggende. Slik kan gudstjenesten bli til et fristed i hverdagens mas, og en oase der folk finner hvile og blir styrket. På denne måten vil Peters bekjennelse lyde på nytt: Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord, og vi tror og vet at du er Guds hellige."

**ERNST-MODEST
HERDIECKERHOFF**

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTINGER

Tunsberg bispedømme

Tunsberg bispedømme har i møte 26. april foretatt følgende tilsetninger:

Sokneprest i Larvik prosti med tjenestested Larvik sokn - Knut Zakariassen.

Sokneprest i Eiker prosti med særskilt tjenestested Bakke og Fiskum sokn - Petter Lind.

Sokneprest i Eiker prosti med særskilt tjenestested Modum sokn - Geir Holberg.

De tilsatte har bekreftet at de tar imot stillingene.

Svein Arve Egeland, 1961, Regionleder
Normisjon Agder

Mann u.off, 1964

Knut Svenning, 1960, Sokneprest i Rjukan
prestegjeld

Harald S. Gulstad, 1973, Prostiprest/vikarprest
i Bamble

Julia Ann Engstrand, 1950, Vikar kap. i
Lyngdal/Domprostiet

Gunleiv Lerbrekk, 1978, Vikarprest i Holt
prestegjeld

*Det er i alt 10 søkere til soknepreststillingen,
2 kvinner og 8 menn.*

SØKERE

Agder og Telemark bispedømme

*Offentlig søkerliste sokneprest i Tveit prestegjeld i
Kristiansand Domprostie:*

Bjarne Imenes, 1948, Vikarprest i Lund
menighet

Gunvor Hofseth, 1952, Diakon i Domkirken,
Kr.sand

Theis Salvesen, 1955, Sokneprest i Valle
prestegjeld

Axel J. Bugge, 1961, Kapellan i Oppsal
prestegjeld

Stavanger bispedømme

*Oversikt over søkere til ledig stilling som kapellan i
Sandnes prosti med særlig tjeneste i Hana sokn i
Stavanger bispedømme:*

Mann, ikke off. f. 1970

Høyvik, Johannes, f. 1971

Roaldkvam, Synøve, f. 1973

Holtedal, Øyvind, f. 1973

Stubhaug, Odbjørn, f. 1974

Tengsareid, Grete, f. 1975

Dame, ikke off. f. 1976

Minnesjord, Jarle, f. 1979

*Stavanger bispedømmeråd regner med å foreta
tilsetningen i sitt møte 16.06.2006*

LEDIGE STILLINGER

Borg bispedømme

Vikar for prostiprest i Østre Borgesyssel prosti i Borg bispedømme under Den norske kirke.

Det er ledig 85% vikariat som prostiprest i Østre Borgesyssel prosti i Borg bispedømme. Prostiet består av prestegjeldene Eidsberg, Rakkestad, Marker, Trøgstad og Askim.

Stillingen er et engasjement fra august 2006 til august 2007.

50% av stillingen vil være knyttet til Ørje sokn i Marker - folketall ca. 1.500. Prostipresten sitter i Ørje menighetsråd, har hovedansvaret for konfirmantene der og har kontor fellesskap med staben i Marker i Ørje kirke.

I tillegg vil prostipresten delta i konfirmasjonsforberedelsen i Rakkestad og Eidsberg og gjøre menighetspreststjeneste der etter prestens anvisning.

Tjenestedistrikt er Østre Borgesyssel prosti, og prosten er prostiprestens overordnede.

Det følger ikke bolig med stillingen, men Ørje menighetsråd vil prøve å skaffe bolig dersom prostipresten vil bosette seg på Ørje.

Målform i kirke og skole er bokmål.

Borg bispedømme har et godt etablert veiledningsapparat.

Stillingen lyses ut i stillingskode 1464 prest.

Tilsetning skjer i henhold til gjeldende regelverk og tjenesteordning for prestatjeneste i Den norske kirke.

Nærmere opplysninger fåes på Borg bispedømmekontor tlf. 69 30 79 00 eller hos prosten, tlf. 69 70 22 62.

Søknader med CV, vitnemål, referanser og attester, må være Borg bispedømmeråd, Postboks 403, 1601 Fredrikstad i hende innen 30. juni 2006.

Borg bispedømme

Sokneprest i Kolbotn sokn i Follo prosti i Borg Bispedømme under Den norske kirke med tjenestested Kolbotn, Greverud og Oppegård sokn.

Det er ledig 100 % stilling som sokneprest i Follo prosti med Kolbotn, Greverud og

Oppegård sokn som tjenestested.

Kolbotn, Greverud og Oppegård sokn utgjør til sammen Oppegård fellelrådsområde, som tilsvarer Oppegård kommune. Det er korte avstander i kommunen. Innbyggertrallet ca. 24000. Kommunen preges av stor tilflytting, høyt utdannelsesnivå og et variert fritidstilbud.

Kolbotn sokn har ca. 14.500 medlemmer i Den norske kirke, Greverud ca. 6.000 og Oppegård ca. 400. Prestegjeldet har fire kirker: Oppegård (1876), Kolbotn (1932), Sofiemyr (1987, arbeids-/hovedkirke, Kolbotn sokn) og Greverud (1967, arbeids-/hovedkirke, Greverud sokn). Det er gravlund ved Kolbotn kapell og kirkegård ved Oppegård kirke.

Kommunen har seks barneskoler, fire ungdomsskoler, en 1.-10.-skole med avdeling for elever med spesielle behov, og et kvalifiserings-senter (voksenopplæring og flyktninger). Det er tre sykehjem i kommunen. Kirken i Oppegård samarbeider godt med Oppegård kommune.

Det er også et godt samarbeid med metodistkirken, pinsemenigheten og ulike misjonsgrupper.

De samarbeidende soknene i fellelrådsområdet betjenes av 4 prester, kateket, soknediakon (60%), ungdomsdiakon, tre kantorer (2,5 stilling), barnearbeidere i Kolbotn (80%) og Greverud sokn (50%). Fellelrådsområdet er tildelt 1,5 årsverk fra trosopplæringsprosjektet, derav prosjektleder i full stilling. Det administrative personale består av kirkeverge, kontorfullmektig, to menighetskoordinatorer (60% i Kolbotn og 40% i Greverud), to sekretærer (80% og 60%), kirketjener og vaktmester. Kirkevergen er daglig leder og administrativ ansvarlig for hele fellelrådsområdet.

Staben er fordelt på tre kontorer: i Sofiemyr kirke, Greverud kirke og i kommunens kulturhus, Kolben, der soknepresten har kontor.

Kirkelig statistikk for 2005 viser 209 dåp, 200 konfirmanter, 35 vigslor og 127 gravferder. Gjennomsnittlig fremmøte på gudstjenester er 138. Menighetene er preget av mange frivillige krefter, et mangfold av aktiviteter og et rikt gudstjenesteliv.

Det er utarbeidet arbeidsfordelingsplan mellom prestekollegene, som har de aktuelle

soknene som sitt arbeidsområde. Soknepresten går fast inn i gudstjeneste- og tjenesteuke-turnusen, sitter i Kolbotn menighetsråd og har dette soknet som sitt hovedansvarsområde. Den som tilsettes er tiltenkt ansvaret som leder for Kolbotnstaben. Biskopen har oppnevnt tidligere sokneprest til å ha sete i fellesrådet. Vedkommende vil også ha et hovedansvar for gudstjenesteplanlegging og ivareta en koordinerende funksjon i det lokale preste-teamet. Det tilstrebes åpenhet og fleksibilitet i oppgaveprioritering og arbeidsfordeling. Justeringer i arbeidsfordelingsplanen godkjennes av prosten.

Stillingen som sokneprest i Oppegård er utfordrende. Det ønskes gode lederegenskaper og evne til samhandling med kollegene, stab, frivillige og andre samarbeidspartnere samt evne til målrettet og strategisk tenkning. Videre ønskes evne til å forkynne reflektert og tidsnært og syn for gudstjenestens sentrale plass. Kirken i Oppegård har stor kontaktflate, og soknepresten har en nøkkelrolle i å kommunisere bredt med lokalsamfunn og medier.

Målformen er bokmål.

Til stillingen hører kommunal tjenestebolig. Den ligger i Greverud sokn i et barnevennlig område bestående av eneboliger. Boligen er bygget i 1988 og er oppført i 3 etasjer. Den har en bruttoareal på 177m² og boligareal på 155m². Den inneholder: U.etg.: Vindfang, entre, bad, wc, bod, vaskerom og 2 soverom. 1.etg.: Kjøkken, bibliotek og stor stue med utgang til stor terrasse. 3.etg.: Gang og 2 soverom (skråtak). Boligen er velholdt og har god standard. Dobbeltgarasje m/hems, samt biloppstillingsplasser. Det er en egen utebod og hage rundt huset.

Presten har plikt til å bo i boligen som stilles til rådighet. Boligen er tjenestebolig i henhold til husleielovens § II-3. Dette gir leieren færre rettigheter enn ved leie av annen bolig.

Borg bispedømme har et godt veiledningsapparat. Det er gode kollegaforhold i prostiet med ukentlige tekstsamtaler og månedlige prestemøter.

Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen lyses ut i stillingskode 0930 i lønsspenn 53-63.

Til lønnen kommer særlige regulativmessige

godtgjøringer. Skyssgodtgjørelse etter gjeldende regler. Tilsetting skjer i henhold til gjeldende regelverk. Arbeidet med implementering av ny tjenesteordning er i gang i prostiet, og den som tilsettes må tilpasse seg dette.

Nærmere opplysninger fåes på Borg bispedømmekontor tlf. 69 30 79 00, hos prost Knut Lein tlf. 64 96 23 40 eller hos fungerende sokneprest Odd Kristoffersen tlf. 66 81 50 10.

Søknad med CV, vitnemål, referanse og attester, må være Borg bispedømmeråd, Postboks 403, 1601 Fredrikstad i hende innen 4. august 2006.

Tunsberg bispedømme

Ledig stilling som kapellan i Drammen prosti med særskilt arbeidsområde/tjenestested Bragernes sokn.

Bragernes sokn i Drammen utgjør den nordøstlige del av byen. Det bor rundt 10.000 mennesker i soknet, hvorav 7.500 er medlemmer av Den norske kirke. Bragernes sokn er en mangfoldig og aktiv storbymenighet. I tillegg til kapellan betjenes menigheten av sokneprest, diakon, tre kantorer, kirketjenere og menighetspedagog/dåpsmedarbeider. I henhold til ny tjenesteordning inngår også prosten i staben som menighetsprest.

Det legges vekt på et nært samarbeid i stab, mellom stab og menighetsråd, stab og prostekontor, fellesråd, andre menigheter, kommunen og øvrige samarbeidspartnere.

Bragernes kirke fungerer som byens hovedkirke og har også en sentral plass i bispedømmet. Kirken er sentral i byens kulturliv og er ett av byens viktigste konsert- og kulturlokaler. Den ligger i sentrum nær byens pulserende liv og med boligbebyggelse rundt kirken.

Det er pr. i dag også gudstjenester hver 1. og 3. søndag i måneden i Landfalløya kapell, som er et utvidet og vigslet bedehuskapell med egen stiftelse på grensen mot nabosoknet.

Nedenfor kirken ligger menighetshuset med romslige lokaler og kontorer for menig-

hetens ansatte.

Etter omlegging innen fellesrådsområdet har menighetene i Drammen prosti en sentraladministrasjon i sentrum av byen med bl.a. kirkebokføring, sentralbordtjeneste og konsulenter for menighetene. På dette felleskontoret har også prostens og prestens rådgiver sine kontorer.

Soknet har et flerkulturelt miljø og stor demografisk spennvidde i alders- og ressursfordeling. Her er to barneskoler og en ungdomskole, samt to pleie- og omsorgssentra. Det er god og regelmessig kontakt med skolene og jevnlig andakter ved institusjonene etter oppsatt turnus.

Soknet har et omfattende og variert menighetsarbeid med særlig tyngdepunkt i et rikt gudstjeneste- og musikkliv.

Gudstjenestelivet preges av variasjon og målrettet planlegging, og med god oppslutning i menigheten.

En av flere utfordringer er å involvere flere barn, unge og unge familier generelt i gudstjenestene.

Korvirksomheten er en av de største i Norge med til sammen 2-300 barn, unge og voksne som ukentlig deltar på øvelser. Ett, flere eller deler av korene deltar ved de fleste gudstjenester gjennom året.

Diakonaten med bl.a. menighetens eldre-senter har fremdeles en sentral plass.

Ukentlig knøtteklubb for 0-3 åringer ledes av diakonen og er et populært lavterskeltilbud. Det er også opparbeidet et meget godt Kirkeskolearbeid blant 1.- 3.klassene ved skolene i SFO-tiden, og det arbeides for å utvide tilbudet. Konfirmantarbeidet har en formålstjenlig form, med god oppslutning fra år til år. Oppfølgingsarbeidet blant fjorårskonfirmanter er i sin spede begynnelse.

Barne- og ungdomsarbeidet er et satsingsområde og videreutvikling av arbeidet med utgangspunkt i det som skjer, vil være kapellanens særlige ansvarsområde, i samarbeid med bl.a. menighetspedagogen.

Det daglige arbeidet bærer preg av å skje i en travel sentrums-/byatmosfære. Menighet og bymiljø gir både faglige og personlige utfordringer på de områder stillingen særlig er fokusert. Derfor vil personlig egnethet, evne til å inspirere og samspille bli vektlagt, likeså

interesse for arbeid med et variert gudstjenesteliv.

I Bragernes sokn var det i 2005 122 gravferder, 32 vigslar, 88 dåp hvorav 37 tilhørende Bragernes sokn og 67 konfirmanter.

Kapellane deltar i beredskapsturnusen for prostiet, anslagsvis 2-3 uker pr. semester.

Det er boplikt til stillingen i nyinnkjøpt tjenestebolig fra 1975/84. Boligen ligger i villastrøk, meget barnevennlig i blindgate og med marka som nærmeste nabo. Bolig/bruttoareal 194/273 kvm. 1. etg: Entre, WC, stor stue/spisestue med utgang til terrasse, kjøkken, 2 soverom, bad/WC. U.etg: Stue med høy himling, peisestue/bibliotek, 3 soverom, bad/WC, vasekrom, kjølerom mm Garasje og carport. Boligen holder en høy standard. For bruk av bolig svares husleie etter fradragregulativets bestemmelser.

Målformen i kommunen er bokmål. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer.

Tunsberg bispedømme gir sine medarbeidere tilbud om arbeidsveiledning (ABV).

Stillingen lønnes i stillingskode 0922 - kapellan, lønnsnivå 44-59 i Statens lønnsregulativ. Pensjonsinnskudd. Endelig lønnsfastsettelse ved egen prosedyre etter tilsetting. Øvrige godtgjøringer, rettigheter og forpliktelser som til enhver tid gjelder for prestskapet.

Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for stillingen kan bli fastsatt av bispedømmerådet etter gjeldende prosedyre.

Opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til prostektr. Per Arne Faye 32211200, prost Astrid Bjellebø Bayegan 90929047, teamleder/kantor Jørn Fevang 97566762, leder i menighetsrådet Kaye Westeng 32835248, evt. Tunsberg bispedømmekontor 3354300.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder, og den som tilsettes må

a) rette seg etter endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenestebolig og boligfradrag samt

b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, tjenestedistrikt og bopel.

Søknad m/ CV og relevante attester, vitnemål og referanser sendes Tunsberg bispedømmeråd, Postboks 1253 Trudvang, 3105 Tønsberg innen 10. august 2006.

Tunberg bispedømme

Ledig stilling som kapellan i Kongsberg prosti med tjenestested - Kongsberg/Jondalen sokn.

Kongsberg er en spennende by med tradisjonsrik industri- og kulturhistorie. Byen er et vintersportssted med gode rekreasjons- og fritidsmuligheter. Det er en kulturby med jazz-festival, Glogerfestpill og et bredt spekter av idretts- og fritidstilbud. Det er godt skoletilbud fra barnehage- via internasjonal skole til høyskolenivå. Kongsberg har lokalt sykehus og godt utbygd helsevesen. Kongsbergnavnet er i dag kanskje mest kjent på det internasjonale teknologimarked og plasserer seg som en av Norges fremst innovasjonsbyer. Midt i byen ligger Kongsberg kirke, "Bergstadens juvel", som et av Norges vakreste og mest spesielle kirkebygg.

Vi søker etter kapellan som i samarbeid med stab, frivillige og råd skal betjene og utvikle arbeidet i våre to menigheter, i henholdsvis Kongsberg (15.000) Jondalen (400) sokn. Det er gudstjenester i Kongsberg hver søn- og helligdag. I tillegg er det et rikt og varierende konsert- og kulturprogram i Kongsberg kirke. I Jondalen er det gudstjenester en søndag i mnd. og i høytidene. Det er også andakter/gudstjenester på sportskapellet på Blefjell. Det er et godt kirke/skole samarbeid i begge sokn og gode relasjoner til kommunen. Kirken står godt forankret i nærmiljø som en sentral og viktig institusjon med god oppslutning om kirkelige handlinger og høytider. Gjennomsnittelig gudstjenestebesøk er 229 (Kongsberg) og 55 (Jondalen) Det er gode ressurser i menighetene.

Staben på kirkekantoret består av prost, sokneprest, kapellan, prostiprest, 2 kantorer, kateket, diakon, kontorleder og kontorsekretær. I tillegg er kirkeverge og konsulent del av arbeidsfelleskapet. Det er gode og romslige kontorforhold for alle ansatte.

Det stilles tjenestebolig til disposisjon. Denne er en nyinnkjøpt vedholdt bolig med bolig-/bruttoareal på 130/192 kvm. Den har takoverbygd terrasse og pent opparbeidet tomt. Boligen ligger i et hyggelig bomiljø, nær barnehage, skole og idrettsanlegg. Det er godt utbygde gang- og sykkelstier til sentrum og skoler.

Ny kapellan vil gå inn i gudstjenesteturnus og tjenesteuke i samarbeid med de andre

prestene. Det er tjenesteuke hver 3. uke og helgefri 1-2 ganger pr. mnd. Kapellanen deltar i beredskapsturnusen for prostiet, anslagsvis hver 2. måned. Særskilt arbeidsområde knyttes til pastoralt ansvar for målgruppen barn- og ungdom. Den som tilsettes vil også få ansvar for oppfølging av arbeidet i Jondalen sokn. Kapellanen vil innenfor sitt særlige ansvarsområde jobbe i nært samarbeid med diakon, kateket og en kantor med sikte på å inkludere barn og ungdom i gudstjeneste- og kirkeliv. Også disse stillingene er profilert med ansvarområde knyttet til barn og ungdom og har ansvar og oppfølging av Ten sing, speidergruppe, konfirmanter og barnekor. Menighets-senteret er sentral arena i dette arbeidet. Ved ansettelsen vil det bli lagt vekt på evne og vilje til samarbeid med ansatte og frivillige. En sentral oppgave vil være å bygge gode miljøer og utvikle møteplasser og gudstjenesteformer der barn og ungdom kan kjenne tilhørighet. Kapellanen vil ha soknepresten som nærmeste overordnede.

For bruk av bolig svares husleie etter fradragregulativets bestemmelser. Den som blir tilsatt må finne seg i de regler og endringer som til enhver tid gjelder for tjenesteboliger. Det er boplikt til stillingen.

Målformen i kommunen er bokmål. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer.

Stillingen har Kongsberg prosti som tjenestedistrikt og Kongsberg/Jondalen sokn som arbeidssted. Tilsetning skjer i henhold til Kirkelovens forskrift "Tjenesteordning for menighetsprester". Stillingen lønnes i stillingskode 0922 - kapellan, lønsspenn 44-59 i Statens lønnsregulativ. Pensjonsinnskudd. Endelig lønnsfastsettelse ved egen prosedyre etter tilsetning. Øvrige godtgjøringer, rettigheter og forpliktelser som til enhver tid gjelder for presteskapet.

Tunberg bispedømme gir sine medarbeidere tilbud om arbeidsveiledning (ABV).

Nærmere opplysninger både om stillingen og om boligen kan fås ved henvendelse til prosten; tlf: 32866030/92617479 eller Tunberg bispedømmekontor (tlf. 33354300.)

Søknad m/CV og relevante attester, vitnemål og referanser sendes Tunberg bispedømmeråd, Postboks 1253 Trudvang, 3105 Tønsberg innen 10. august 2006.

Tunberg bispedømme

Prostiprest i Hallingdal prosti i Tunberg bispedømme.

Det er ledig 100% stilling som prostiprest i Hallingdal prosti i Tunberg bispedømme for fast tilredelse fra 1. september 2006.

Prostipresten har hele Hallingdal prosti som tjenesteområde, og arbeider etter anvisning fra prosten. Stillingen innehar fire arbeidsområder:

1) Tjeneste ved andre presters ferie og fritid

Prostipresten gjør regelmessig tjeneste ved enkelte forordnede gudstjenester i Ål og Hol prestegjeld. I tillegg noe tjeneste ved gudstjenester og kirkelige handlinger også ellers i prostiet i forbindelse med ferie- og fridagsavvikling.

2) Vikartjeneste

Ved permisjoner og vakanse, vil prostipresten gjøre tjeneste med gudstjenester og kirkelige handlinger, samt vaktberedskap for uoppsettelige oppdrag. Gjelder det lengre perioder, vil prostipresten også gå inn i andre oppgaver som konfirmantundervisning, deltagelse i menighetsråd, tjeneste ved institusjoner etc.

3) Avlastende prestatjeneste ved prostesete

Prostipresten har enkelte geistlige oppgaver i Ål prestegjeld, og vil slik avlaste prosten i det daglige arbeidet. Dette dreier seg om noen tjenesteuker i året, enkelte faste oppgaver i Ål, samt tjeneste på dager prosten er fraværende på grunn av ulike embetsplikter.

4) Prosjektarbeid og særskilte oppgaver

Prostipresten vil i perioder ha kapasitet til ulikt prosjektarbeid til beste for hele prostiet. Prostipresten har óg ansvaret for den pastoral tjeneste ved Ringerike Sykehus, avdeling Hallingdal Sjukestugu, med fast treffetid en dag i uka. Det vil óg bli tatt hensyn til egne evner og ønsker, samt de samlede ressursene i presteskapet, når det fastsettes halvårlege arbeidsplaner for stillingen.

Prostipresten tilhører staben ved Ål kirkekontor, og deltar på lik linje med de øvrige ansatte på stabsmøter o.l. Hver tredje uke samles alle prestene i prostiet til egne møter og studier. I tillegg til faste kontordager ved Ål kirkekontor, har prostipresten hittil hatt hjemmekontor som utgjør utgangspunktet for alle tjenestereiser. Det forutsetter evt. tjenlig

bopel i prostiet. Det følger ikke tjenestebolig med stillingen.

Målformen i prostiet er både bokmål og nynorsk. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer.

Tunberg bispedømme gir sine medarbeidere tilbud om arbeidsveiledning (ABV).

Stillingen lønnes i stillingskode 1464 prest, lønns spenn 44-61 i Statens lønnsregulativ. Pensjonsinnskudd. Endelig lønnsfastsettelse ved egen prosedyre etter tilsetning. Øvrige godtgjøringer, rettigheter og forpliktelser som til enhver tid gjelder for presteskapet.

Nærmere bestemmelser om tjenesteopp-gaver for stillingen kan bli fastsatt av bispedømmerådet etter gjeldende prosedyre.

Opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til prost Øystein Magelssen, 32086161/99704117 eller stiftsdirektør Stein Unneberg, 33354300/91376209.

Tilsetning skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder, og den som tilsettes må rette seg etter a) endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, tjenstedistrikt og bopel.

Søknad m/ CV og relevante attester, vitnemål og referanser sendes Tunberg bispedømmeråd, Postboks 1253 Trudvang, 3105 Tønsberg innen 15. juli 06.

Stavanger bispedømme

Sokneprest i Stavanger Domprosti med særlig tjeneste i Tjensvoll sokn i Stavanger bispedømme.

Sokneprest i Tjensvoll menighet i Stavanger domprosti i Stavanger bispedømme.

Tjensvoll sokn ligger ca. 25 minutter i gangavstand sør/vest av Stavanger sentrum. Det bor 5600 mennesker i soknet, fordelt på blokker, rekkehus og eneboliger, med overvekt av lave blokker. Avstandene innen soknet er små.

Byggetrinn I av Tjensvoll kirke ble bygget i 1978, Byggetrinn II sto ferdig i 2003. Bygget rommer i hovedetasje kirkesal med 350 sitteplasser, menighetssal med skyvedører inn mot

kirkesal, kjøkken, møterom og kontorfløy med 7 kontorer. I underetasjen kirkestue, møtesal, kapell, grupperom, stort atrium og kjøkken. Privat eid barnehage drives i underetasjen.

Staben i Tjensvoll menighet består av sokneprest, barne- og ungdomsprest, kantor, daglig leder, diakonarbeider i fulle stillinger, kirketjener/vaktmester i 60% og miljøarbeider i 34% stilling. Fra høsten 2006 er sivilarbeider tilknyttet menigheten for ett år.

Samarbeidsområdet for soknepresten omfatter fire menigheter, Kampen, Stokka, Bekkefaret og Tjensvoll, med hovedarbeidsområde i Tjensvoll. Prestene i de fire menighetene deler på tjenesteuker, med en turnus på en uke hver og den følgende uke som bakvakt. Tjensvoll og Bekkefaret holder fellesgudstjenester åtte uker om sommeren og ellers enkelte søndager.

Gjennomsnittet på gudstjenester er ca. 120. Over 40 frivillige medarbeidere er knyttet til opplegget for gudstjenestene. Konfirmanttallet ligger rundt 30. Sognepresten er hovedansvarlig for konfirmantarbeidet, men sokneprest og ungdomsprest deler på undervisningen, og mange frivillige er med i gruppeopplegg. Ca. 60 barn døpes pr år. Antall gravferder er ca. 60. Tjensvoll menighet har en bred kirkelig profil, det gir seg utslag i godt samarbeid med skoler, barnehager og andre instanser i bydelen. Telluskoret, felleskor for Madlamark og Tjensvoll, deltar i flere gudstjenester. Forsangergruppe eksisterer.

De forskjellige utvalgene er bl.a. knyttet til gudstjenestearbeidet. Gudstjenestene er p.t. menighetens satsningsområde, og det forventes nært samarbeid mellom prest, kantor og frivillige.

Det diakonale arbeidet inkluderer besøkstjeneste, to ukentlige samlinger for mennesker med utviklingshemming, faste formiddagstreff, ukentlige andakter ved sjukeheimen, Åpen kirke en g. pr. uke, Åpen gruppe en g. pr. uke og sorgarbeid. Arbeidet for mennesker med utviklingshemming er vesentlig for hele bydelen. Prestetjenesten må også ha sin oppmerksomhet mot dette arbeidet.

Barne- og ungdomsarbeidet består av søndagsskole, gruppe for førskolebarn, stort barnekor, barneklubb, MILK-kurs, dansegrupper og speiderarbeid knyttet til KFUK/M. Disse gruppene treffes ukentlig. Det holdes

sommer- og vinterklubb i skolens ferie for barn i skolealder.

I Tjensvoll menighet er det utvalg for misjon, diakoni, dåpsopplæring og barne- og ungdomsråd. Månedlige Sjømannstreff arrangeres også i kirken. Dessuten er det husfelleskap, kirkeringer og misjonsforeninger. Menigheten har samarbeidsavtaler med NMS og gir støtte til to misjonærfamilier på Madagaskar. Menigheten gir ut eget menighetsblad. Menigheten er nettopp sertifisert som miljøfyrtårn. Med stor innsats fra stab, menighetsråd og mange frivillige preges menigheten av trivsel og et godt arbeidsklima.

Menigheten søker en sokneprest som ivaretar menighetens brede kirkelige profil og legger vekt på kirken som en åpen folkekirke. Vi vil også legge vekt på at menigheten får en sogneprest som tar en tydelig ledelse for gudstjenestearbeidet i menigheten og tar et aktivt ansvar for samarbeidet med alle grupper i menigheten.

Universitetet i Stavanger ligger innenfor menighetens grenser med de utfordringer dette representerer for Tjensvoll menighet og prestedtjenesten. Egen studentprest er knyttet til universitetet. Solborg folkehøyskole ligger i kort avstand fra kirken, IMI-kirken likeså.

Presteboligen ligger i et trivelig boligstrøk nær kirken. Boligen er romslig og praktisk. Carport og hage hører med.

Målformen er bokmål.

Stillingen avlønnes i kode 0930 sogneprest i ltr. 51-63.

Vanlige regulativmessige godtgjørelser, herunder km-godtgjørelse. Pensjonsinnskudd.

Spørsmål om stillingen kan rettes til domprost Berit M. Andersen, tlf. 51539652 eller til stiftsdirektør Åge Bognø, tlf. 51846273.

Søknad med CV, referanser og kopi av vitnemål og attester må være Stavanger bispedømmeråd, Boks 629, 4003 Stavanger, i hende innen 10. august 2006.

Stavanger bispedømmeråd håper å foreta tilsetting i sitt møte 8.-9. sept. 2006.

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, rektor Vidar L. Haanes, prost Jan Otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver. «Fra bokfronten» redigeres av kapellan Morten Erik Stensberg. *e-post: tangenmenighet@senswave.com*

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO
Red. sekr.: Eyolf Berg
Tlf. 91 17 65 37
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-post adresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Björg Gjelsvik,
Bok & Media AS, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 22 00 87 70. Fax. 22 00 87 71.
e-post: bjorg.gjelsvik@bokogmedia.no

Pris kr. 490,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 550,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 6 annonsemøduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 375,- +moms
2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 615,- +moms
3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1090,- +moms
4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1090,- +moms
5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 1700,- +moms
6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 1940,- +moms

ISSN 0332-5431

